

URBANA EKONOMIKA

I CILJ I OSNOVNI SADRŽAJ PREDMETA, NJEGOVO MESTO I ZNAČAJ U OBRAZOVANJU STUDENATA

Cilj predmeta Urbana ekonomika je da osposobi studente za praktičnu primenu znanja, stečenih tokom studija, u oblastima urbanizma i urbanističkog planiranja, stambene i komunalne privrede, ekonomike gradskog zemljišta, kao i u upravljanju gradskom administracijom, odnosno usmeravanju tokova gradske privrede.

Takav cilj predodredio je i sadržaj predmeta, te su zasebna poglavlja posvećena svakoj od ovih oblasti (urbanizmu i urbanističkom planiranju, strukturi gradske privrede, ekonomici gradskog zemljišta, komunalnoj ekonomici i stambenoj ekonomici). Uže specijalizovanim pitanjima posvećena su samo potpoglavlja u okviru ovih odeljaka (kao npr. Lokalnim javnim finansijama, sistemu hipotekarnog kreditiranja ili špekulacijama gradskim zemljištem).

Iz cilja i sadržaja predmeta Urbana ekonomika vidljivo je da je reč o dosta specijalizovanom predmetu, u okviru kojeg se mogu steći znanja neophodna za praktičan rad u nekoj od navedenih oblasti. U osnovi je reč o upoznavanju sa specifičnostima prostorne komponente koja je (za razliku od vremenske), u opštoj ekonomskoj analizi gotovo sasvim izostavljena. U tom smislu, ovaj predmet kompletira opšte ekonomsko obrazovanje studenata, pružajući mu i niz specifičnih saznanja neophodnih zaposlenima u ovim oblastima.

II STRUKTURA ILI SADRŽAJ PREDMETA

Gradivo je razvrstano u sedam poglavlja koje su grupisane u tri celine. U prvoj, studentima se pruža uvid u neekonomske aspekte ekonomike grada, dakle u osnovna saznanja o gradu, procesu urbanizacije, urbanizmu i urbanističkom planiranju. Nakon toga daje se kraći pregled teorijskog nasleđa srodnih disciplina, kao što su Prostorna ekonomika i Teorija regionalnog razvoja, kao i onih sa kojima Urbana ekonomika deli zajedničke koncepte, odnosno predmet analize, kao što su Lokalne javne finansije i Ekonomika okoline. Pored toga, u ovom delu se zasebno razmatra i koncept eksternih efekata, kao ključnog za razumevanje specifičnosti ekonomike grada.

U drugom delu, razmatraju se makroekonomska pitanja grada (kao što su struktura gradske privrede, ekonomski modeli i etape privrednog razvoja grada, zavisnost veličine preduzeća od veličine grada).

Najzad treći, najobimniji deo, posvećen je pojedinim granama gradske privrede od posebnog javnog značaja – Upravljanju gradskim zemljištem, komunalnoj privredi i stambenoj privredi, odnosno odgovarajućim disciplinama – Ekonomici gradskog zemljišta, Komunalnoj ekonomici i Stambenoj ekonomici..

Jasno je iz ovakvog sadržaja da predmet Urbana ekonomika pokriva oblasti neophodne

za rad u gradskoj ili opštinskoj upravi i njenim specijalizovanim službama, uključiv i novouvedenu ulogu gradskih menadžera. Znanja stečena tokom kursa, neophodna su za uspešan rad u lokalnim javnim preduzećima, agencijama za promet nekretnina, iznajmljivanje stanova, urbanističkim zavodima, hipotekarnim bankama i štedionicama, ili u konsultanstkim firmama koje pokrivaju ovu oblast.

III PLAN RADA SA DINAMIKOM IZVOĐENJA NASTAVE PO TEMAMA

1. PROCES URBANIZACIJE	10 casova	
1.1. pojam i definicije grada	(2 casa)	11.10
1.2. komponente i faze procesa urbanizacije	(4 casa)	12 & 13.10
1.3. održivi razvoj grada	(2 casa)	18.10
1.4. urbanizacija u Jugoslaviji	(2 casa)	19.10
2. URBANIZAM I URBANISTICKO PLANIRANJE	4 casa	
2.1. razvoj urbanisticke misli	(2 casa)	29.11
2.2. urbanisticko planiranje	(2 casa)	30.11
3. TEORIJSKO NASLEDJE SRODNIH EKONOMSKIH DISCIPLINA	8 casova	
3.1. prostorna ekonomija	(2 casa)	20.10
3.2. teorije regionalnog razvoja	(1 cas)	25.10
3.3. lokalne javne finansije	(2 casa)	08.11
3.4. ekonomika okoline	(2 casa)	09.11
3.5. koncept eksternih efekata	(1 cas)	10.11
4. STRUKTURA GRADSKOJ PRIVREDE I OPTIMIZACIJA RAZVOJA GRADA	8 casova	
4.1. ekonomski modeli urbanog razvoja	(2 casa)	26.10
4.2. velicina preduzeca i velicina grada	(2 casa)	27.10
4.3. etape privrednog razvoja grada	(2 casa)	01.11
4.4. dinamicki optimalna hijerahijska mreža gradova	(2 casa)	02.11
5. EKONOMIKA GRADSKOG ZEMLJIŠTA	10 casova	
5.1. pogodnosti gradskih lokacija i gradska renta	(2 casa)	06.12

5.2. tržište nekretnina i zemljišne špekulacije	(2 casa)	07.12
5.3. modeli gazdovanja gradskim zemljištem	(4 casa)	08&13.12
5.4. zemljišna politika u gradovima Jugoslavije	(2 casa)	14.12
6. KOMUNALNA EKONOMIKA	10	
	casova	
6.1. specificnosti komunalnog sektora privrede	(4 casa)	16 & 17.11
6.2. službe zajednicke komunalne potrošnje	(2 casa)	22.11
6.3. službe individualne komunalne potrošnje	(2 casa)	23.11
6.4. razvoj komunalne privrede u Jugoslaviji	(2 casa)	24.11
7. STAMBENA EKONOMIKA	10	
	casova	
7.1. dinamika stambenih potreba	(2 casa)	20.12
7.2. ekonomika eksploatacije stanova	(2 casa)	21.12
7.3. ekonomika izgradnje stanova	(2 casa)	22.12
7.4. tipovi stambene privrede	(2 casa)	27.12
7.5. stambena politka u Jugoslaviji	(2 casa)	28.12

napomena:

kolokvijumi će biti 15.11 & 15.12., dok će preostali časovi biti posvećeni vežbama i eventualno seminarima.

IV OBLICI I NAČIN RADA NA PREDMETU

Fond časova je 60 časova predavanja + 30 časova vežbi. No, predavanja nisu klasična, ex cathedra, nego se sastoje iz uvodnog dela, u kojem se iznose osnovna pitanja iz neke oblasti, posle kojeg sledi diskusija o mogućim aspektima, rešenjima i posledicama. Tako se do teorijskih stavova dolazi tek u zaključku rasprave, pošto se u njihovu valjanost sami studenti uvere. Budući da se očekuje aktivno učešće studenata (pripremljenost za čas podrazumeva da se unapred pročita lekcija iz udžbenika, kako bi rasprava imala većeg efekta), ostavlja se mogućnost da studenti izrade seminarski rad, čija bi odbrana (usmeno izlaganje ključnih pitanja) mogla poslužiti kao uvod u raspravu na času.

Kako se na ovaj način uveliko vežba i tokom predavanja, to je za klasične vežbe ostavljen veći prostor na kraju semestra, kako bi studenti mogli lakše da se pripreme za sam ispit.

V NAČIN OCENJIVANJA NA PREDMETU

Na ocenu utiču: angažovanost na časovima (pripremljnost za čas, stepen i kvalitet aktivnog učešća) oko 30%, rezultat na kolokvijumima oko 30%, dok preostalih 40% opredeljuje rezultat na samom ispitu. Postoji opcija da se izradom i odbranom seminarskih radova ocena poboljša. Ispit se polaže usmeno. Poželjno je da student po dobijanju ispitnih pitanja sastavi što kraći koncept (samo osnovne teze, ključne reči isl.), koji može da posluži isključivo kao podsetnik, na koji se povremeno može baciti pogled.

Pisanje koncepta u obliku dugačkih 'eseja' i njihovo čitanje na usmenom ispitu nisu dopušteni.

S druge strane, povezivanje gradiva tokom odgovora na ispitu, (koje je olakšano u udžbeniku čestim zagrada u tekstu, gde npr. /4.2./ znači da je pitanje koje se razmatra, znatno šire obrađeno u odeljku 4.2.), ne samo da je dopušteno, nego se toplo preporučuje, pošto može osetno popraviti ukupan utisak i visinu ocene.

VI LITERATURA:

udžbenik: Urbana ekonomika, Ekonomski fakultet, Beograd, 1990.

VII PODACI O NASTAVNIKU NA PREDMETU:

prof. dr Goran Milićević

kabinet br. 522

vreme prijema: ponedeljak 13-15h

broj telefona: 30-21-018

e-mail adresa: gomilic@eunet.yu